

1. Potreba za novom politikom lovstva

Realna zabrinutost. Stanje populacija divljači u Republici Srbiji, kao dobra od opšteg interesa, je nezadovoljavajuće. Sadašnje stanje je, između ostalog, posledica nedoslednog i nepotpunog određivanja države prema pitanjima svojine nad divljači, imovinsko-pravnim problemima koji proističu iz prava gazdovanja divljači i svojinskih prava nad prostorima u kojima se divljač

Okvir 1: Osnovne karakteristike stanja lovstva

U Srbiji je ustanovljeno ukupno 323 lovišta, koja obuhvataju ukupnu površinu 8.828.528,29 ha, od toga 89 na teritoriji AP Vojvodina sa površinom 2.152.695,60 ha, na teritoriji središnje Srbije 199 sa površinom 5.583.629,69 i na teritoriji AP Kosova i Metohije 33 sa površinom 1.092.203,00 ha.

Lovišta su, putem oglasa ili neposredno, data na gazdovanje korisnicima i to: Lovačkom savezu Srbije 193, JP "Srbijašume" i JP "Vojvodinašume" 67, Nacionalnim parkovima 4, Vojsci SCg 3, Ribnjacima 16 i ostali 5.

Procenjena brojna stanja glavnih vrsta divljači su sledeća: jelen evropski 3.800, srna 93.000, divlja svinja 12.500, divokoza 600, jelen lopatar 1.000, muflon 900, zec 600.000, poljska jarebica 330.000.

razmnožava i gaji, kao i neodgovarajućeg definisanja lovstva kao privredne delatnosti i lovstva radi zadovoljenja ličnih potreba pojedinca ili grupa (*okvir 1*).

Političke i zakonodavne promene.

Poslednjih godina želja za što bržim pristupanjem EU dovela je do ubrzanog razvoja propisa u svim segmentima društva. Niz zakona direktno utiče na razvoj sektora lovstva (*okvir 2*).

Pored toga, naša zemlja je potpisnik mnogih međunarodnih akata koji se bave očuvanjem i unapređenjem životne sredine, a koji direktno ili indirektno utiču na razvoj sektora lovstva (*okvir 3*).

Okvir 2: Najznačajnije domaće zakonodavstvo koje utiče na sektor šumarstva

- Ustav Republike Srbije (1990)
- Zakon o lovstvu (1993)
- Zakon o šumama (1991)
- Zakon o zaštiti životne sredine (2004)
- Zakon o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu (2004)
- Zakon o proceni uticaja na životnu sredinu (2004)
- Zakon o nasleđivanju (1995)
- Zakon o vodama (1991)
- Zakon o poljoprivrednom zemljištu (1992)

Istorijski kontekst. Iz LOVNOG ZAKONODAVSTVA tek teba napisati.

Okvir 3: Najznačajnije međunarodne obaveze koje utiču na sektor šumarstva

- Agenda 21 (1992)
- Okvirna konvencija UN o klimatskim promenama (1992)
- Konvencija o biodiverzitetu (1992)
- Konvencija o prekograničnom zagađivanju vazduha na velikim udaljenostima (1979)
- Konvencija o močvarnim područjima (Ramsar) (1977)
- Konvencija o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama - CITES Konvencija (1973)
- Konvencija o zaštiti svetske kulturne i prirodne baštine (1972)
- Rezolucije Ministarske konferencije o zaštiti šuma u Evropi (1990, 1993, 1998, 2003)
- Direktiva Saveta Evrope br. 43/92 o zaštiti prirodnih staništa i staništa divlje flore i faune (1992)
- Direktiva Saveta Evrope br. 409/79 o zaštiti divljih ptica (1979)
- Direktiva Saveta Evrope br. 105/99 o tržištu šumskog reproduktivnog materijala (1999)
- Direktiva Saveta Evrope br. 2158/92 o zaštiti šuma EU od požara (1992)
- Direktiva Saveta Evrope br. 3528/86 o zaštiti šuma EU od atmosferskog zagađenja (1986)
- Direktiva Saveta Evrope br. 1615/89 o uspostavljanju informaciono-komunikativnog sistema o evropskim šumama (1989)
- Direktiva Saveta Evrope br. 89/68 o okvirnom zakonu zemalja članica u klasifikaciji drvne sirovine (1968)
- Direktiva Saveta Evrope br. 1232/98 o statističkoj klasifikaciji proizvoda po aktivnostima u

Postojeća politika: Srbija do sada nije imala sveobuhvatnu, ovakvim dokumentom utemeljenu i definisanu politiku lovstva, već je ona definisana kroz zakonsku regulativu i pojedine strateške dokumente kao osnov za razvoj sektora. Globalna politika lovstva pretrpela je značajne konceptijske promene od isključivo ekonomske orijentacije, do sve važnije uloge zaštite biodiverziteta. U skladu sa evropskim i svetskim trendovima, politika lovstva Srbije mora naći ravnotežu između zadovoljenja svih funkcija (ekonomske, ekološke, socijalne i kulturološke). Poslednji zvanični dokumenti koji se mogu smatrati delom politike lovstva jesu Prostorni plan RS i Zakon o lovstvu iz 1993. godine. S obzirom da su ti dokumenti neprimereni sadašnjem trenutku i da ne postoje druga strateška dokumenta, iskazala se jasna potreba za izradom Nacionalne politike lovstva Republike Srbije, kao dugoročnim strateškim dokumentom koji treba da uzme u razmatranje sve značajne elemente i činioce u lovstvu Srbije.

Nacionalne razvojne inicijative: Postoje brojne i značajne razvojne inicijative, koje su relevantne za sektor lovstva. Ovo se, pre svega, odnosi na tekući proces izrade Nacionalne strategije održivog razvoja. Vlada je, takođe, pokrenula inicijativu za reformu javnog sektora i u ovoj važnoj oblasti donela Strategiju reforme državne uprave. U toku je i proces restrukturiranja javnih preduzeća sa ciljem unapređenja rada i racionalizacije poslovanja u njima. Posebna pažnja se poklanja ulozi ruralnih područja i njihovom razvoju.

Značaj lovstva: Vlada (država) je svesna da divljač pruža višestruke koristi: obezbeđuje obnovljive i ekološki zdrave proizvode i imaju važnu ulogu u ekonomskom blagostanju i biološkoj raznovrsnosti. Divljač je bitna za pružanje ekoloških, društvenih i rekreacionih usluga, posebno u svetlu sve više urbanizovanog društva.

Raznovrsnost interesnih grupa: Vlada prepoznaje veoma širok krug ljudi koji imaju udeo u sektoru lovstva, čiji su interesi u manjoj ili većoj meri povezani sa stanjem populacija divljači i sektora lovstva. Brojne interesne strane uključuju:

- korisnike lovišta
- vlasnike i korisnike zemljišta
- turističke organizacije
- lokalne zajednice i stanovništvo posebno u ruralnim područjima
- vladine i nevladine organizacije, kao i pojedince.

Zaključak: Divljač Srbije predstavlja nacionalno bogatstvo i mora se očuvati i unapređivati da bi zadovoljila ekološke, ekonomske i socijalne potrebe društva. Značaj divljači ne može se meriti samo kroz novac jer ona poseduje nezamenjive ekološke i socijalne funkcije na nacionalnom i globalnom nivou. Politika lovstva Srbije napravljena je da bi se koordinisali opšti razvojni ciljevi sektora lovstva Srbije i definisala strategija za postizanje ovih ciljeva. Zadatak Vlade Srbije treba da bude uspostavljanje ravnoteže interesa društva u odnosu na divljač stvaranjem povoljne klime za ekonomski razvoj, očuvanjem ekoloških vrednosti i optimizovanjem zakonskog okvira za lovstvo. Kao odgovor na potrebu za promenama, kroz pomenutu Strategiju održivog razvoja Republike Srbije (SORRS), Vlada je pokrenula široku inicijativu u reformi svih sektora, pa samim tim i lovnog kroz definisanje nove politike, zakona i institucionalnih promena. Kao što i priliči većini dokumenata strateške prirode, tako i dokument politike lovstva ne obezbeđuje konkretan akcioni plan. Nakon donošenja Politike lovstva, akcioni plan predstavlja sledeći korak.

2. Vodeći principi sektora lovstva

Ustavne odredbe

Princip 1. Pravo i obaveza gazdovanja populacijama divljači kao dobra od opšteg interesa, na principima održivosti proističe iz Ustava Republike Srbije.

Ključne uloge lovstva

Princip 2. Divljač, po prirodi, predstavlja važan izvor biološkog diverziteta. Stoga treba preduzeti mere za očuvanje biodiverziteta u populacijama divljači i njihovo održivo korišćenje.

Gajenje i korišćenje divljači

Princip 3. Populacije divljači se moraju trajno unapređivati i koristiti, odnosno njima će se gazdovati u skladu sa ukupnom nacionalnom razvojnom politikom i prioritetnim nacionalnim razvojnim ciljevima u skladu sa nivoom društveno-ekonomskog razvoja, kao i na osnovu sveukupne nacionalne politike koja je u skladu sa održivim razvojem i zakonima. Posebno će se divljači gazdovati radi zadovoljenja društvenih, ekonomskih, ekoloških, kulturnih i duhovnih potreba sadašnje generacije i budućih naraštaja. U formulisanju takvih smernica, gde je to odgovarajuće i primenjivo, treba uzeti u obzir međunarodno prihvaćene metodologije i kriterijume.

Javnost informacija o lovstvu

Princip 4. Obezbeđenje i pravovremeno saopštavanje pouzdanih i tačnih informacija o divljači i lovstvu predstavlja osnov za odlučivanje i razumevanje problematike lovstva od strane javnosti. Treba jamčiti pravo slobodnog pristupa takvim informacijama.

Učešće interesnih grupa

Princip 5. Treba obezbediti mehanizme za učešće interesnih grupa u razvoju, implementaciji, analizi i reviziji nacionalne politike koja se odnosi na lovstvo i divljač, uključujući lokalne zajednice, nevladine organizacije i pojedince. Novi međuinstitucionalni odnosi treba da unaprede efikasnost, transparentnost, profesionalizam, kao i da izgrade poverenje među svim zainteresovanim stranama.

Princip 6. Odluke koje se donose i primenjuju u gazdovanju, očuvanju i održivom razvoju šumskih resursa treba da budu sveobuhvatne i zasnivane na procenama ekonomskih i neekonomskih vrednosti divljači, usluga, kao i ekoloških troškova i koristi.

Povećanje brojnih stanja i kvaliteta divljači

Princip 7. Treba poduzeti napore u povećanju brojnih stanja i kvaliteta divljači na ekološki, ekonomski i društveno prihvatljiv način, kroz reintrodukciju autohtonih vrsta divljači, što podrazumeva mudro i racionalno korišćenje prostora, uz adekvatan međusektorski tretman i obezbeđivanje polifunkcionalnog pristupa.

Princip 8. Ističe se uloga i značaj intenzivne proizvodnje divljači u ograđenim uzgajalištima kao održivih i ekološki ispravnih izvora divljači za naseljavanje u lovišta, čime će se ublažiti pritisak na prirodne resurse.

Privrženost međunarodnim obavezama i sporazumima

Princip 9. Nacionalno zakonodavstvo u oblasti lovstva mora biti usklađeno sa nacionalnim interesima i preuzetim međunarodnim obavezama.

Procena uticaja na životnu sredinu

Princip 10. Treba poduzeti napore u sprečavanju donošenja i sprovođenja u delo pogrešnih političkih odluka drugih sektora (finansije, privreda, transport, i ostali) koje mogu dovesti do ugrožavanja populacija divljači i njenih staništa.

Princip 11. Nacionalna razvojna politika treba da obezbedi analizu uticaja na životnu sredinu gde sprovođenje aktivnosti može imati značajan negativan uticaj na lovne resurse i gde su takve aktivnosti predmet odlučivanja drugih nadležnih organa.

Princip 13. Formulisanje i razvoj nacionalne politike lovstva uzeće u obzir pritiske i zahteve koji se postavljaju pred ekosisteme i resurse od strane uticajnih spoljnih faktora i pronaći načine za međusektorsko rešavanje takvih pritisaka i zahteva.

Naučno istraživanje, obrazovanje i obuka

Princip 14. Naučna istraživanja i procene koje sprovode nacionalne institucije treba, gde je to odgovarajuće, da uzmu u obzir promenljivost bioloških, fizičkih, društvenih i ekonomskih parametara, kao i tehnološka dostignuća i njihovu primenu u održivom gazdovanju populacijama divljači. Ovo treba podsticati kroz efektivne modalitete, uključujući međunarodnu saradnju

Princip 15. Nacionalni kapaciteti u obrazovanju, obuci, nauci, tehnologiji, ekonomiji i društvenim aspektima gazdovanju divljači od suštinske su važnosti za očuvanje i održivi razvoj i treba ih trajno jačati.

Definišu se sledeći ciljevi i smernice politike lovstva:

1. Uloga države u razvoju sektora lovstva

Dugogodišnje odsustvo razvoja institucija i njihove značajnije uloge je dovelo do direktnog ugrožavanja određenih vrsta divljači, po brojnosti i rasprostranjenosti, kao i neadekvatnog i neracionalnog korišćenja.

Sadašnje nezadovoljavajuće stanje populacija divljači je, između ostalog, posledica **nedoslednog i nepotpunog određivanja države prema pitanjima svojine nad divljači, imovinsko-pravnim problemima koji proističu iz prava gazdovanja divljači i svojinskih prava nad prostorima u kojima se divljač razmnožava i gaji, kao i neodgovarajućeg definisanja lovstva kao privredne delatnosti i lovstva radi zadovoljenja ličnih potreba pojedinca ili grupa.**

Održivo gazdovanje je moguće trajno ostvarivati ako postoji kontinuitet korektnog i tačnog utvrđivanja i praćenja stanja fondova divljači, stručnog, realnog dugoročnog i kratkoročnog planiranja i dosledne, blagovremene i stručne realizacije planova.

Strategija održivog gazdovanja divljači i razvoja lovstva, zasnovanog na principima mudrog i racionalnog korišćenja prostora, uz adekvatan međusektorski tretman i obezbeđivanje polifunkcionalnog pristupa, definišće značaj i potrebu unapređenja stanja resursa.

Država je najodgovorniji činilac za razvoj lovstva i obezbeđivanje svih pravno-regulatornih mehanizama, kao presudnih u zadovoljavanju ekoloških, ekonomskih i socijalnih funkcija društva.

Cilj politike lovstva je da se odgovarajućim merama obezbede uslovi za gazdovanje populacijama divljači da bi se očuvao njihov genetski potencijal, brojnost i kvalitet i omogućila kontrola upravljanja populacijama divljači. Za ostvarivanje ovih ciljeva neophodno je:

- Vlada će, kroz proces učešća svih relevantnih činilaca, stvoriti **regulatorne, institucionalne i ekonomske okvire** za sprovođenje strategije održivog gazdovanja divljači i lovstva.
- Održivo gazdovanje populacijam divljači u svim segmentima (planiranje, realizacija, raspolaganje) podrazumeva istovremeno održivo gazdovanje divljači, odnosno stvaranje optimalnih uslova za reintrodukciju i unapređivanje stanja autohtonih vrsta divljači;
- Ostvarivanje osnovnih opredeljenja nacionalne politike, pre svega, definisanje **najoptimalnijeg oblika upravljanja** divljači, i **posebnih mera ekonomske politike**,
- Vlada će obezbediti **trajne finansijske mehanizme** za unapređenje stanja, aktiviranje svih potencijala i razvoja sektora lovstva,
- Vlada podržava razvoj sektora lovstva tako što će obezbediti **regulatorne, institucionalne i ekonomske okvire** za sprovođenje održivog gazdovanja divljači i donositi odluke u korist racionalnog korišćenja.
- Vlada će budući zakonodavni i institucionalni okvir **harmonizovati sa zemljama Evropske unije** u doglednom vremenu .
- Vlada će obezbediti **aktivno učešće u međunarodnim vladinim i nevladinim organizacijama i programima**, a posebno u pripremi i implementaciji globalnih i rezolucija Pan-evropskih procesa
- Vlada će obezbediti **organizaciono i kadrovsko jačanje institucija** za sprovođenje usvojene politike lovstva i **doslednu primenu propisa** iz oblasti lovstva kao osnovnih instrumenata politike lovstva.
- U svrhu realizacije postavljenih ciljeva politike lovstva Vlada i nadležno ministarstvo pokrenuće aktivnosti na izradi **Nacionalnog programa razvoja lovstva** kao strateškog okvira za razvoj sektora lovstva
- Vlada će **unaprediti komunikaciju, koordinaciju i saradnju** sa ostalim lovstvu srodnim sektorima

2. Uloga sektora lovstva u očuvanju i unapređenju životne sredine i zaštiti prirode

Srbija kao zemlja bogata biodiverzitetom, kako brojem biljnih i životinjskih vrsta i varijabilnošću unutar samih vrsta, tako i lepotom predela u potpunosti prihvata koncept održivog razvoja sektora lovstva i održivog gazdovanja divljači koja čini značajan deo ukupnih prirodnih bogatstava.

Sektor lovstva, uvažavajući opšteprihvaćeni princip ravnoteže ekoloških, kulturoloških i ekonomskih funkcija divljači, pružiće značajan doprinos održivom razvoju Republike.

2.1 Očuvanje i unapređenje biodiverziteta

Koncept održivog gazdovanja populacijama divljači u potpunosti se mora primeniti u gazdovanju divljači u zaštićenim prirodnim dobrima. U Srbiji postoji pet nacionalnih parkova (Fruška gora, Kopaonik, Tara, Šar planina, i Đerdap – Gvozdena kapija), 120 prirodnih rezervata (specijalnih i opštih), 20 parkova prirode i oko 470 spomenika prirode. Do sada ispoljeni nedostaci u osnivanju i gazdovanju zaštićenim prirodnim dobrima mogu se svesti na sledeće: nedostatak fundamentalnih istraživanja, mapiranja staništa, ekonomskih, regionalnih i ostalih aplikativnih analiza, nedovoljnu podršku države u održavanju zaštićenih prirodnih dobara, nedostatak komunikacije između institucija i sektora i pasivno učešće lokalnih zajednica u pripremi predloga za osnivanje zaštićenih prirodnih dobara. Imajući u vidu ove podatke neizbežno se postavlja pitanje neophodnosti preispitivanja postojećeg i razvoja realnog koncepta gazdovanja divljači u različitim režimima zaštite, odnosno ekonomskim mogućnostima države da podrži predloženi koncept.

Cilj je razvoj i održavanje sistema zaštite i unapređenja divljači u zaštićenim prirodnim dobrima, zasnovanog na realnoj valorizaciji divljači, a u skladu sa Nacionalnom strategijom održivog razvoja. Za realizaciju ovog cilja, potrebno je sledeće:

- **Kvalitativno i kvantitativno usklađivanje** postojećih zaštićenih prirodnih dobara sa nacionalnim kriterijumima i indikatorima;
- Utvrđivanje i primena **smernica održivog gazdovanja divljači** u zaštićenim prirodnim dobrima;
- Unapređenje **sistema pravne i fizičke zaštite** divljači u zaštićenim prirodnim dobrima;
- Podizanje i održavanje **infrastrukture koja je u funkciji** unapređenja zaštićenih prirodnih dobara, a u meri u kojoj je to opravdano i ekološki prihvatljivo;
- Uvažavanjem opšteg interesa **utvrditi najpovoljniji oblik upravljanja** zaštićenim prirodnim dobrima uz obavezno uključivanje lokalnih zajednica;
- Unapređenje **kvaliteta informisanja** o značaju zaštićenih prirodnih dobara.

Osnovni interes Srbije je očuvanje i unapređenje veoma bogatog biološkog diverziteta. Zbog složenog i specifičnog biljno-geografskog položaja Srbija je bogat izvor autohtonih biljnih i životinjskih resursa. Broj od 4300 biljnih vrsta, raspoređenih u 157 familija i 888 rodova na teritoriji bivše Jugoslavije, u poređenju sa drugim regionima Evrope i sveta, na neposredan način određuje teritoriju Srbije i Balkana, kao jedan od najznačajnijih centara florističkog diverziteta Evrope. I bogatstvo divljeg životinjskog sveta predstavljeno je velikim brojem vrsta slatkovodnih riba (86), vodozemaca i gmazova (46), ptica (350) i kopnenih sisara (94). Ovakvo nacionalno bogatstvo zahteva i adekvatan tretman kroz sistemski rešenja za očuvanje i unapređenje biodiverziteta.

Cilj je očuvanje, realno unapređenje, održivo korišćenje i valorizacija biodiverziteta. Ovo se ostvaruje kroz:

- Utvrđivanje i primena **nacionalnih kriterijuma i indikatora** u cilju održivog upravljanja biodiverzitetom, a posebno reprezentativnim, retkim i osetljivim ekosistemima i ugroženim vrstama;

- **Razvoj i usaglašavanje propisa** sa savremenim zahtevima u održivom upravljanju divljim biljnim i životinjskim vrstama, propisima EU i multilateralnim konvencijama o zaštiti biodiverziteta (zaštita i zabrana korišćenja retkih i ugroženih divljih biljnih i životinjskih vrsta; kontrola prometa i trgovine zaštićenim vrstama i proizvodima od njih, introdukcije egzotičnih vrsta, biljnih ili životinjskih bolesti ili štetočina, domaćih i odomaćenih biljnih ili životinjskih bolesti ili štetočina i vrsta faune koje imaju štetne efekte na životnu sredinu ili su štetni za autohtone vrste divlje flore i faune);
- Promovisanje **medusektorske saradnje** u zaštiti i unapređenju biodiverziteta i aktivno učešće sektora lovstva u izradi Nacionalne strategije i akcionog plana za zaštitu i unapređenje biodiverziteta;
- Ažuriranje **registra i kartiranje areala** divljih biljnih i životinjskih vrsta;
- Podrška sprovođenju ostalih **međunarodnih obaveza** u zaštiti biodiverziteta;
- Unapređenje **kvaliteta informisanja** o značaju biodiverziteta na svim nivoima.

3. Obrazovanje i usavršavanje

Stalno sticanje i primena novih znanja, kao i usvajanje novih tehnologija na svim nivoima osnovni su preduslovi razvoja sektora. Obrazovni sistem mora biti **u skladu sa potrebama struke u kvalitativnom i kvantitativnom pogledu**. Nedostaci u lovnom obrazovanju koji se u praksi uočavaju odnose se na **nedovoljna praktična znanja** stečena u procesu školovanja i nedovoljno poznavanje oblasti kao što su **zaštita životne sredine, lovno zakonodavstvo i organizacija upravljanja, ekonomija i tržište proizvoda i usluga, poslovno rukovođenje, primena informatičkih tehnologija**. Dodatne poteškoće u praksi ogledaju se i kroz nedovoljno poznavanje stranih jezika. Takođe, mnogi **međunarodni dogovori** i obaveze koje je Srbija preuzela uslovljavaju obrazovanje savremenih kadrova koji će biti u stanju da prate trendove na globalnom nivou. Usled nedefinisane politike razvoja značajan problem predstavlja i **nepostojanje kadrova fakultetskog obrazovanja**.

Postojeće stanje populacija divljači, planirane aktivnosti u razvoju sektora i različitost potreba i očekivanja interesnih grupa, nameću potrebu **institucionalizovanja kontinuiranog i intenzivnog unapređivanja znanja lovnih stručnjaka u praksi** definisanjem i sprovođenjem programa za osavremenjivanje praktičnih i teoretskih znanja.

Slaba koordinacija u saradnji među institucijama u okviru samog sektora, a posebno medusektorska saradnja u oblasti obrazovanja nameće pitanje **institucionalizovanja** ovih aktivnosti u cilju dobijanja tačnih podataka o kadrovskim potrebama na svim nivoima u lovnom sektoru i sadržaju obrazovnih programa u skladu sa trendovima i neophodnom institucionalnom prilagođavanju.

Cilj politike lovstva je obrazovanje odgovarajućih stručnih kadrova za sektor lovstva, koji će biti u stanju da efikasno ispunjavaju zadatke usmerene na održivo gazdovanje populacijama divljači i koji će biti u mogućnosti da aktivno učestvuju u razvoju ekološke svesti građana Srbije. Za ostvarivanje ovog cilja neophodno je:

- Država mora uspostaviti **savremen sistem obrazovanja** u skladu sa potrebama i razvojnim pravcima struke u izmenjenim socio-ekonomskim, naučnim i tehnološkim uslovima. Njena odgovornost je organizacija, razvoj i funkcionisanje obrazovnog sistema u lovstvu;
- Inoviranje i razvoj programa obrazovanja lovnih stručnjaka u **broju i kvalifikaciji** neophodnoj za nesmetano funkcionisanje i održivi razvoj lovstva;

- Osnivanje **savetodavnog tela za obrazovanje i obuku** u lovstvu koje će definisati potrebe za stručnim kadrovima, odgovarajućem institucionalnom prilagođavanju i sadržajem nastavnih programa;
- Obrazovanje i inoviranje znanja kroz **stalnu obuku za zaposlene** u državnim organima i javnim službama sektora lovstva.

4. Istraživanje

Kvalifikovan istraživački kadar u lovstvu predstavlja stub razvoja struke u svim segmentima. **Nedovoljni istraživački kapaciteti** u postojećim istraživačkim institucijama, **nedostatak koordinacije** u definisanju potreba za rešavanjem akutnih problema prakse, predstavljaju glavni problem u naučno-istraživačkom radu u oblasti lovstva. Nabrojani nedostaci u naučno-istraživačkom radu, ali i mnogobrojni problemi lovne struke zahtevaju **multidisciplinarni pristup**. U ovom smislu, značaj koordinacije u istraživačkim delatnostima ima izuzetan značaj.

Cilj je podsticanje primenjenih multidisciplinarnih istraživanja i unapređenje kapaciteta u istraživačkim institucijama. Ovo će se ostvariti kroz:

- Osnivanje **savetodavno-koordinacionog tela za istraživanja** od predstavnika lovnog sektora sa zadatkom jačanja veze između države, obrazovnih i istraživačkih institucija, NVO i krajnjih korisnika, i radi formulisanja nacionalnog plana i strategije istraživanja u lovstvu.
- Institucionalno **jačanje i izgradnja** istraživačkih **kapaciteta** u lovstvu.
- Sprovođenje **nacionalnog plana i strategije istraživanja** u lovstvu uz učešće i materijalnu podršku Vlade i krajnjih korisnika rezultata
- Uspostavljanje **sistema kontrole** realizacije i implementacije rezultata istraživanja
- Jačanje **međunarodne saradnje** u istraživanju i usavršavanju u oblasti lovstva.
- Podrška učešću naših istraživača u međunarodnim projektnim timovima stranih naučno-istraživačkih i obrazovnih institucija

5. Informisanje, odnosi sa javnošću i obrazovanje javnosti

Nepostojanje adekvatne međusektorske, ali i unutarsektorske saradnje, dovodi usporavanja realizacije zadataka postavljenih politikom lovstva, ali i do **pojačavanja konflikata** između različitih interesnih grupa. Stvaranje preduslova za informisanje sveukupne javnosti o stanju poulacija divljači, kao i merama i aktivnostima na unapređenju stanja u sektoru nisu samo globalni trend, nego i imperativ koji se postavlja pred sektor koji želi da ima veću ulogu u ukupnom razvoju Srbije.

Takođe, osnovno obrazovanje i masovni mediji ne pružaju dovoljno informacija o značaju lovstva za dobrobit ljudi i ukupan razvoj Srbije, pa se taj nedostatak uočava kroz **nerazvijenu ekološku svest naših građana** koja se ispoljava u različitim negativnim vidovima.

Cilj je uspostavljanje i održavanje mehanizama za efikasno prikupljanje, pohranjivanje, analizu i efikasnu razmenu informacija unutar sektora lovstva i između ostalih sektora uz aktivno učešće svih interesnih grupa. To podrazumeva:

- Stvaranje **institucionalnih i materijalnih preduslova** za uspostavljanje sistema razmene informacija i efikasne komunikacije sa drugim sektorima i unutar sektora lovstva u zemlji i na međunarodnom nivou.
- **Informacije** o stanju resursa, merama i aktivnostima koje se sprovode na zaštiti i gajenju divljači, a posebno na implementaciji budućeg Nacionalnog programa lovstva **moraju biti dostupne svim zainteresovanim stranama**.
- Pomoć u razvoju nevladinih organizacija, kao partnera države, u informisanju javnosti o sprovođenju ciljeva politike lovstva i unapređenju stanja populacija divljači, kao i u podizanju ekološke svesti
- Izrada **strategije odnosa sektora lovstva sa javnošću** koja će omogućiti:
 - Publikovanje i približavanje ciljeva politike lovstva i propisa koji služe implementaciji politike najširoj javnosti.
 - Širenje opštih informacija i podizanje svesti o značaju očuvanja i zaštite životne sredine
 - Predstavljanje javnosti i zainteresovanim stranama rezultata gazdovanja populacijama divljači na način razumljiv javnosti,
 - Izgradnja kapaciteta u nadležnom ministarstvu i profesionalnim udruženjima za informisanje javnosti o radu u sektoru lovstva

6. Međunarodna i regionalna saradnja

Razmena znanja iskustva i tehnologija je bitan činilac razvoja sektora i može se ostvariti samo aktivnom međunarodnom saradnjom.

Rezultat dugogodišnjih sankcija UN prema Srbiji, baš u periodu najznačajnijih zbivanja na polju lovstva, je i kašnjenje u uključivanju u međunarodne procese, a posebno u izradi strateških dokumenata i njihovoj implementaciji.

Cilj je da se uspostavi i ojača međunarodna saradnja u svim aspektima lovstva i srodnim oblastima radi uključivanja u aktivnosti vezane za divljač i lovstvo na globalnom i regionalnom nivou. To podrazumeva:

- Stvaranje institucionalnih, organizacionih, normativnih, materijalnih i kadrovskih preduslova za **unapređenje** međunarodne saradnje;
- Stvaranje uslova za **implementaciju** ratifikovanih međunarodnih rezolucija, konvencija i sporazuma u oblasti lovstva i zaštite prirode;
- Redovno prisustvo na međunarodnim skupovima u cilju aktivnog **učesća u procesima i pripremi** dokumenata od važnosti za razvoj sektora;
- Promovisanje **regionalne saradnje** u oblasti lovstva u cilju održivog gazdovanja divljači.